

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Commissie cultuur en onderwijs

2005/0188(CNS)

21.3.2006

ONTWERPADVIES

van de Commissie cultuur en onderwijs

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

inzake het voorstel voor een beschikking van de Raad betreffende het specifiek programma “Capaciteiten” tot uitvoering van het zevende kaderprogramma (2007-2013) van de Europese Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (COM(2005)0443 – C6-0384/2005 – 2005/0188(CNS))

Rapporteur voor advies: Giovanni Berlinguer

PA_Leg

BEKNOPTE MOTIVERING

1. Wetenschap en onderzoek spelen een uiterst belangrijke rol in de uitvoering van de Lissabon-strategie om van Europa een kennismaatschappij te maken.
2. Wetenschappelijk onderzoek moet in de eerste plaats als een uitbreiding van kennis worden gezien. Onderzoek en kennis, die gegrondvest zijn op onderwijs- en opleidingssystemen die door de Europese humanistische cultuur zijn geïnspireerd, moeten verbonden blijven met de waarden van het actief Europees burgerschap en van de algemene groei van de maatschappij.
3. We moeten een cultuur van wetenschap, kennis en onderzoek verdedigen, vooral op communautair niveau. Deze culturele boodschap verspreiden: onderzoek is ook cultuur, en dus niet alleen een concurrentiefactor. Dit moet de doelstelling zijn van het Europees onderzoeksbeleid.
4. De situatie van het onderzoek in Europa is verontrustend en zou zonder verbeteringsmaatregelen de economische groei kunnen afremmen.
5. De kloof met de andere landen die van oudsher vooruitstrevender zijn (de Verenigde Staten en Japan) en met de nieuwe landen (China en India) wordt steeds groter; de strategie moet worden gestroomlijnd opdat samen met andere landen over het Europees beleid voor wetenschappelijk onderzoek kan worden overlegd.
6. Wetenschappelijk onderzoek en technologische ontwikkeling blijken steeds belangrijker te zijn voor het goed functioneren van de maatschappij.
7. Onderzoek speelt een essentiële rol bij de tenuitvoerlegging van het regeringsbeleid en vormt een van de belangrijkste elementen in het politieke besluitvormingsproces. De politieke keuzes op het gebied van gezondheid, duurzame ontwikkeling, nucleaire veiligheid en biodiversiteit moeten noodzakelijkerwijs op degelijke wetenschappelijke kennis gebaseerd zijn.
8. Er is een grotere interactie nodig tussen het kaderprogramma en de Structuurfondsen, zodat conflicten tussen topfinanciering en financiering die op cohesie is gericht, kunnen worden vermeden.
9. Het onderdeel “Wetenschap in de maatschappij” moet een belangrijk element zijn van het nieuwe kaderprogramma, met name bij de actie “Jongeren en wetenschap”.
10. Het programma “Capaciteiten”, dat zich rond zes actieterreinen concentreert, kan de onderzoeks- en innovatiecapaciteiten in heel Europa doen toenemen, indien het door de Commissie voorgestelde budget wordt gehandhaafd.

AMENDEMENTEN

De Commissie cultuur en onderwijs verzoekt de ten principale bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 Overweging 4

Het kaderprogramma complementeert de in de lidstaten uitgevoerde activiteiten en andere communautaire acties die nodig zijn voor de algemene strategische inspanning met het oog op de realisering van de Lissabon-doelstellingen, alsmede met name de acties betreffende de Structuurfondsen, landbouw, onderwijs, opleiding, concurrentievermogen en innovatie, industrie, gezondheid, consumentenbescherming, werkgelegenheid, energie, vervoer en milieu.

Het kaderprogramma complementeert de in de lidstaten uitgevoerde activiteiten en andere communautaire acties die nodig zijn voor de algemene strategische inspanning met het oog op de realisering van de Lissabon-doelstellingen, alsmede met name de acties betreffende de Structuurfondsen, landbouw, onderwijs, opleiding, **cultuur**, concurrentievermogen en innovatie, industrie, gezondheid, consumentenbescherming, werkgelegenheid, energie, vervoer en milieu.

Amendement 2 Overweging 9

(9) De onderzoeksactiviteiten die worden uitgevoerd uit hoofde van dit programma moeten de fundamentele ethische beginselen respecteren, inclusief die welke zijn neergelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

(9) De onderzoeksactiviteiten die worden uitgevoerd uit hoofde van dit programma moeten de fundamentele ethische beginselen respecteren, inclusief die welke zijn neergelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, **alsook de burgerlijke en humanistische waarde van het onderzoek onderstrepen, met eerbied voor de ethische en culturele diversiteit.**

Motivering

Onderzoek wordt meer dan ooit heen en weer geslingerd, wat tegelijkertijd productief en destructief kan zijn, tussen zijn indrukwekkende vooruitgang en de economische, politieke en

¹ Nog niet gepubliceerd in het PB.

culturele structuur van de maatschappij. Het is raadzaam zich te buigen over de vragen die zowel de ethiek als de verscheidenheid van culturele benaderingen aan de onderzoekswereld stellen.

Amendement 3

Overweging 10

(10) Het kaderprogramma **draagt bij** tot het bevorderen van duurzame ontwikkeling.

(10) Het kaderprogramma **moet bijdragen** tot het bevorderen van duurzame ontwikkeling.

Amendement 4

Overweging 11 bis (nieuw)

11 bis. Om de uitnodigingen tot inschrijving te vereenvoudigen en de kosten te verlagen zou de Commissie een databank moeten opzetten voor kennisgeving aan de deelnemers van inschrijvingen.

Motivering

Vereenvoudiging van de toegang tot het programma ten behoeve van de Europese onderzoekscentra en personen die belangstelling hebben voor inschrijving.

Amendement 5

Artikel 7, lid 3 bis (nieuw)

3 bis. De Commissie draagt zorg voor de evaluatie van de onderzoekresultaten en brengt verslag uit over de bijdrage ervan aan een dynamische kennismaatschappij in Europa.

Motivering

De Commissie moet aantonen dat het doel van het programma, nl. een dynamische kennismaatschappij, daadwerkelijk is verwezenlijkt.

Amendement 6

Artikel 8, lid 5

5. De Commissie licht het comité regelmatig in over de algemene voortgang van de uitvoering van het specifiek programma, en verstrekt het informatie over alle op grond

5. De Commissie licht het comité **en de ten principale bevoegde commissie van het Europees Parlement** regelmatig in over de algemene voortgang van de uitvoering van

van dit programma gefinancierde OTO-acties.

het specifiek programma, en verstrekt het informatie over alle op grond van dit programma gefinancierde OTO-acties.

Motivering

De Commissie stelt hier voorschriften voor een comitologieprocedure in het kader van de samenwerking met de Raad voor. Het is betamelijk ook de tweede tak van de begrotingsautoriteit in te lichten over de uitvoering van het programma.

Amendement 7 Artikel 8, lid 5 bis (nieuw)

5 bis. De Commissie legt deze beschikking en een verslag over de tenuitvoerlegging van het specifieke programma tijdig voor aan de bevoegde organen, zodat de procedure voor een wijziging van deze beschikking eind 2010 voltooid kan zijn.

Motivering

Door de toetsing van de beschikking tijdens de duur ervan (halftijdse herziening) wordt de mogelijkheid geschapen om in het kader van een evaluatie en eventueel een correctie te reageren op problemen bij de omzetting ervan of andere ontwikkelingen. De toetsing vindt een jaar na de helft van de duur van het programma plaats, op grond van de in de praktijk bestaande aanloopfase van het programma, waardoor een meer betrouwbare evaluatie gemaakt kan worden.

Amendement 8 Bijlage 1, punt 1, Doelstelling

Het gebruik en de ontwikkeling van de beste onderzoeksinfrastructuren in Europa optimaliseren, en ***op alle gebieden van wetenschap en technologie*** nieuwe onderzoeksinfrastructuren ***van pan-Europees belang (of belangrijke verbeteringen van bestaande structuren)*** helpen tot stand brengen ***die de Europese wetenschappelijke wereld nodig heeft om zijn leidende positie in het onderzoek te behouden, en die de industrie kunnen helpen bij het versterken van haar kennisbasis en technologische knowhow.***

Het gebruik en de ontwikkeling van de beste onderzoeksinfrastructuren in Europa optimaliseren, en nieuwe onderzoeksinfrastructuren helpen tot stand brengen, ***enkel na een grondige en onafhankelijke evaluatie voor de modernisering van de bestaande infrastructuur. De infrastructuur is nodig, met name in de minder begunstigde regio's van de Unie, om de kennis en de technologische ontwikkeling in de maatschappij uit te breiden.***

Amendement 9

Bijlage 1, punt 2, Aanpak, eerste alinea

De KMO's nemen een centrale plaats in ***binnen de Europese industrie. Zij moeten een sleutelcomponent zijn van*** het innovatiesysteem en in de keten van omzetting van kennis in nieuwe producten, procédés en diensten. Tegen de achtergrond van toenemende concurrentie op de interne markt en op wereldvlak dienen de Europese KMO's hun kennis en onderzoeksintensiteit te vergroten, hun zakelijke activiteiten geografisch uit te breiden en hun kennisnetwerken te internationaliseren. In alle lidstaten bestaan er acties die relevant zijn voor de KMO's, maar deze stimuleren en ondersteunen vaak geen transnationale onderzoekssamenwerking en technologieoverdracht. Acties op EU-niveau zijn nodig om de impact van op nationaal en regionaal niveau ondernomen acties aan te vullen en te versterken.

De KMO's nemen een centrale plaats in ***in*** het innovatiesysteem en in de keten van omzetting van kennis in nieuwe producten, procédés en diensten. Tegen de achtergrond van toenemende concurrentie op de interne markt en op wereldvlak dienen de Europese KMO's hun kennis en onderzoeksintensiteit te vergroten, hun zakelijke activiteiten geografisch uit te breiden en hun kennisnetwerken te internationaliseren. In alle lidstaten bestaan er acties die relevant zijn voor de KMO's, maar deze stimuleren en ondersteunen vaak geen transnationale onderzoekssamenwerking en technologieoverdracht. Acties op EU-niveau zijn nodig om de impact van op nationaal en regionaal niveau ondernomen acties aan te vullen en te versterken.

Amendement 10

Bijlage 1, punt 2, Aanpak, derde alinea

Naast deze specifieke acties wordt de deelname van KMO's in het gehele kaderprogramma gestimuleerd en vergemakkelijkt. Er wordt terdege rekening gehouden met de onderzoeksbehoeften en het potentieel van KMO's bij de ontwikkeling van de inhoud van de thematische gebieden van het programma "Samenwerking". Deze thematische gebieden zullen worden ingevoerd door middel van projecten van verschillende omvang en reikwijdte, al naar gelang het gebied en het onderwerp.

Naast deze specifieke acties wordt de deelname van KMO's in het gehele kaderprogramma gestimuleerd en vergemakkelijkt. ***Er zullen met name voor de KMO's eenvoudiger en duidelijker administratieve procedures komen, en de kosten voor de KMO's zullen worden verminderd aangezien zij voordeel zullen trekken van de instrumenten van het kaderprogramma.*** Er wordt terdege rekening gehouden met de onderzoeksbehoeften en het potentieel van KMO's bij de ontwikkeling van de inhoud van de thematische gebieden van het programma "Samenwerking". Deze thematische gebieden zullen worden ingevoerd door middel van projecten van

verschillende omvang en reikwijdte, al naar gelang het gebied en het onderwerp.

Amendement 11
Bijlage 1, punt 3, Doelstellingen

Het onderzoekspotentieel van Europese regio's versterken, met name door in heel Europa de ontwikkeling van regionale "door onderzoek aangestuurde clusters" waarbij regionale autoriteiten, universiteiten, onderzoekscentra, ondernemingen en andere belanghebbenden betrokken zijn te stimuleren en te ondersteunen.

Het onderzoekspotentieel van Europese regio's versterken, met name door in heel Europa de ontwikkeling van regionale "door onderzoek aangestuurde clusters" waarbij regionale autoriteiten, universiteiten, onderzoekscentra, ondernemingen en andere belanghebbenden betrokken zijn te stimuleren en te ondersteunen. ***Om de cohesie te vergroten moeten de kennisregio's een steeds belangrijker rol vervullen op het gebied van onderzoek en innovatie.***

Amendement 12
Bijlage 1, punt 3, Doelstellingen, alinea 1 bis (nieuw)

Aanmoediging van de territorialisering van het onderzoeksbeleid door het aan de specifieke sociaal-economische context aan te passen.

Amendement 13
Bijlage 1, punt 3, Activiteiten, derde alinea

"Mentoring" van regio's met een minder ontwikkeld onderzoeksprofiel door hoog ontwikkelde regio's op basis van op O&O gerichte clustervorming. Transnationale regionale consortia mobiliseren en associëren onderzoeksactoren uit academische, industriële en overheidskringen om technologisch minder ontwikkelde regio's te begeleiden.

"Mentoring" van regio's met een minder ontwikkeld onderzoeksprofiel door hoog ontwikkelde regio's op basis van op O&O gerichte clustervorming. Transnationale regionale consortia mobiliseren en associëren onderzoeksactoren uit academische, industriële en overheidskringen om technologisch minder ontwikkelde regio's te begeleiden. ***De mentoring moet in maatregelen voorzien om de samenwerking met de wetenschappelijke gemeenschappen in de nieuwe lidstaten te versterken.***

Amendement 14
Bijlage 1, punt 3, Activiteiten, vijfde alinea

Steun wordt ook verleend aan activiteiten voor het bevorderen van systematische onderlinge uitwisseling van informatie alsmede interactie tussen vergelijkbare projecten en **waar van toepassing**, met acties van andere relevante Gemeenschapsprogramma's (**bijvoorbeeld workshops over analyse en synthese, rondetafelconferenties, publicaties**).

Steun wordt ook verleend aan **alle** activiteiten voor het bevorderen van systematische onderlinge uitwisseling van informatie alsmede interactie tussen vergelijkbare projecten en met acties van andere relevante Gemeenschapsprogramma's. **Er zullen derhalve workshops over analyse en synthese en rondetafelconferenties worden georganiseerd en men zal zorgen voor publicaties op papier en op het Internet, om de verspreiding van informatie te bevorderen.**

Amendement 15
Bijlage 1, punt 5, Doelstelling, alinea 1 bis (nieuw)

De activiteiten met betrekking tot prognose, snelle wetenschappelijke innovatie, wetenschappelijke en technologische gevaren, sociaal-economisch onderzoek en evaluatie van de keuzes op wetenschappelijk en technologisch gebied, die op nationaal en op Europees niveau worden gemaakt, moeten met elkaar in overeenstemming worden gebracht.

Amendement 16
Bijlage 1, punt 5, Aanpak, derde alinea

Om dit doel te bereiken is het absoluut noodzakelijk een sociale en culturele omgeving te creëren die bevorderlijk is voor succesvol en bruikbaar onderzoek. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met legitieme maatschappelijke bekommernissen en behoeften, hetgeen tot een waardevoller democratisch debat leidt met een meer betrokken en geïnformeerd publiek, alsmede

Om dit doel te bereiken is het absoluut noodzakelijk een sociale en culturele omgeving te creëren die bevorderlijk is voor succesvol en bruikbaar onderzoek. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met legitieme maatschappelijke bekommernissen en behoeften, hetgeen tot een waardevoller democratisch debat leidt met een meer betrokken en geïnformeerd publiek, alsmede

betere voorwaarden voor collectieve keuzes over wetenschappelijke kwesties. Er moet ook een klimaat tot stand worden gebracht dat gunstig is voor wetenschappelijke doelen, een nieuwe golf van onderzoeksinvesteringen en de daaropvolgende verspreiding van kennis, die de basis vormt van de Lissabon-strategie.

betere voorwaarden voor collectieve keuzes over wetenschappelijke kwesties. Er moet ook een klimaat tot stand worden gebracht dat gunstig is voor wetenschappelijke doelen, een nieuwe golf van onderzoeksinvesteringen en de daaropvolgende verspreiding van kennis, die de basis vormt van de Lissabon-strategie. ***De kwesties “wetenschap en maatschappij” (evenals de relatie tussen technologie, werkgelegenheid en arbeid of de grote keuzes op het gebied van energie, milieu of gezondheid) moeten meer een Europese dimensie krijgen.***

Amendement 17

Bijlage I, punt 5, Aanpak, alinea 6, • 4 bis (nieuw)

- ***de hoge kosten van wetenschappelijke en academische publicaties staan de wetenschappelijke vooruitgang in de weg.***

Amendement 18

Bijlage 1, punt 5, Aanpak, zevende alinea, streepje 8

- wetenschappelijke communicatie te vernieuwen door de voorkeur te geven aan moderne middelen om een beter resultaat te verkrijgen en door de wetenschappers te helpen nauwer met mediadeskundigen samen te werken.

- wetenschappelijke communicatie te vernieuwen door de voorkeur te geven aan moderne middelen om een beter resultaat te verkrijgen en door de wetenschappers te helpen nauwer met mediadeskundigen samen te werken, ***met name van de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën.***

Amendement 19

Bijlage I, punt 5, tweede actielijn, Jongeren en wetenschap

De geplande activiteiten beogen bij meer jongeren interesse te wekken voor wetenschappelijke loopbanen, contacten tussen de generaties te bevorderen ***en*** het algemene niveau van wetenschappelijke

De geplande activiteiten beogen bij meer jongeren interesse te wekken voor wetenschappelijke loopbanen, contacten tussen de generaties te bevorderen, het algemene niveau van wetenschappelijke

kennis te verhogen. De Europese uitwisseling en samenwerking heeft met name betrekking op aan jongeren aangepaste methoden voor wetenschapsonderwijs, ondersteuning van wetenschapsleraren (concepten, materiaal) en ontwikkeling van de contacten tussen school en beroepsleven. Daarnaast kan steun worden verleend aan evenementen met een brede Europese draagwijdte, die bedoeld zijn om jonge aspirantwetenschappers in contact te brengen met vooraanstaande wetenschappers, die als rolmodel kunnen dienen. Er wordt aandacht besteed aan fundamenteel onderzoek dat rekening houdt met de sociale context en culturele waarden. Hierbij komen drie aspecten aan bod:

kennis te verhogen **en vooral de factoren te analyseren die jongeren ertoe brengen niet voor een wetenschappelijke of technologische loopbaan te kiezen.** De Europese uitwisseling en samenwerking heeft met name betrekking op aan jongeren aangepaste methoden voor wetenschapsonderwijs, ondersteuning van wetenschapsleraren (concepten, materiaal) en ontwikkeling van de contacten tussen school en beroepsleven. Daarnaast kan steun worden verleend aan evenementen met een brede Europese draagwijdte, die bedoeld zijn om jonge aspirantwetenschappers in contact te brengen met vooraanstaande wetenschappers, die als rolmodel kunnen dienen. Er wordt aandacht besteed aan fundamenteel onderzoek dat rekening houdt met de sociale context en culturele waarden. Hierbij komen drie aspecten aan bod:

Motivering

De laatste jaren is er een teruggang van het aantal Europese jongeren dat voor wetenschappelijke studies kiest, terwijl Europa zijn capaciteiten op wetenschappelijk en technologisch gebied moet uitbreiden. Dit verschijnsel wordt alsmaar erger, aangezien de Europese universiteiten in de wetenschappelijke disciplines niet over voldoende personeel beschikken om professoren op het einde van hun loopbaan te vervangen en het aantal gediplomeerden in wetenschappelijke en technologische disciplines, die als onderzoekers worden aangesteld, achteruitgaat. Om een groter aantal jongeren te overtuigen om wetenschappelijke en technologische studies aan te vatten, is het nodig te begrijpen waarom ze zich er van afwenden.

Amendement 20

Bijlage I, punt 5, tweede actielijn, Jongeren en wetenschap, streepje 3 bis (nieuw)

- de intensivering op alle niveaus van het wetenschappelijk onderwijs in de nationale systemen van de Unie;

Motivering

Volgens de Eurobarometer hebben de Europese jongeren over het algemeen een positief beeld van wetenschappen en technologie, wat strookt met gelijkaardige gegevens betreffende de vroegere generaties. De dalende interesse voor wetenschappelijke studies schijnt te liggen in de wijze waarop wetenschappen in de scholen worden onderricht, en in de moeilijkheid van

de materie en het zichtbare gebrek aan aantrekkelijke loopbaanperspectieven. Het wetenschappelijk onderwijs moet derhalve op alle niveaus in de nationale systemen van de Unie worden geïntensiveerd.

Amendement 21

Bijlage I, punt 5, tweede actielijn, Jongeren en wetenschap, streepje 3 ter (nieuw)

- het financieren van wedstrijden voor jonge studenten, zowel op secundair, universitair als promovendiniveau.

Motivering

Om bij jongeren interesse op te wekken voor wetenschappelijke studies moet de jaarlijkse organisatie van wedstrijden voor middelbare scholieren, academici en promovendi worden gesteund en gefinancierd.

Amendement 22

Bijlage I, punt 5, derde actielijn, streepje 5

bevorderen van transnationaal toponderzoek en wetenschappelijke communicatie door middel van populaire prijzen;

bevorderen van transnationaal toponderzoek en wetenschappelijke communicatie door middel van populaire prijzen ***en de invoering van een week van de wetenschappelijke cultuur;***

Motivering

Het is belangrijk om in alle lidstaten de week van de wetenschappelijke cultuur in te voeren, om de wetenschappelijke cultuur openbaar te maken en te verspreiden, evenals om op communicatief gebied relaties tot stand te brengen tussen de scholen, de universiteiten, de onderzoeksinstellingen (openbare en privé) en de bedrijven.

Amendement 23

Bijlage I, punt 5, derde actielijn bis (nieuw)

Derde actielijn (bis): Multilinguïsme

De acties zullen tot doel hebben om binnen het toepassingsgebied van het kaderprogramma de activiteiten met betrekking tot onderzoek en technologische ontwikkeling in de linguïstische sector van de informatiemaatschappij te versterken, evenals wetenschap en technologie vanuit

het oogpunt van het multilinguïsme te bevorderen.

